

Etnicitet

Tobias Hübinette om svensk vardagsrasism:

Dannys snack om svartingar speglar dold rasmaktsordning

Publicerad 27 november, 2012 - 16:42

VARDAGSRASISM Vår nationella självbild säger att Sverige är världens mest antirasistiska land. Men en ny EU-rapport visar tvärtom att vi är det land i Europa där icke-vita människor har svårast att få jobb. När offentliga personer som Melodifestivalens programledare Danny Saucedo använder rasistiska uttryck bidrar de till en diskriminering som ger icke-vita svenskar ett sämre liv, skriver Tobias Hübinette.

Danny Saucedo använder ordet "svarting" under ett träningspass som ligger ute i form av [ett videoklipp på internet](#). När Melodifestivalens programledare slänger ur sig ett klassiskt svenskt rasord – ett uttryck som ofta används i vardagen för att beteckna personer med afrikansk bakgrund – och samtidigt talar om "svartingar" som "sådana med bättre fysik", avslöjar det än en gång hur djupt det svenska rastänkandet sitter.

Det är ett rastänkande som går bortanför den svenska självbildens av att alla svenskar är antirasister.

Under det senaste året har en mängd offentliga debatter om Sveriges

Rekommendera 44

Tweet 15

194 kommentarer

Svara på artikeln

[Skriv själv på Debatt](#)

Senaste debattartiklar

[Dannys snack om svartingar speglar dold rasmaktsordning](#)

[Arbetsförmedlingens verkliga uppgift är att rigga lönerna](#)

[Hamas-kramande är inte vägen framåt för Palestina, Pierre Schori](#)

[Ny lag löser tramsdebatten om skolavslutningar i kyrkan](#)

[Öronmärk den svenska utsläppsvinsten för klimatarbete](#)

normaliserade bruk av olika former av rasord och rasstereotyper avlöst varandra. Fazers Kinalogo, Ruben Östlunds film *Play* och Makode Lindes blackface-konst. Ord som "klappturk" och just "svarting". Stina Wirséns tecknade Lilla hjärtat-karaktär och seriealbumet *Tintin i Kongo*.

Vad dessa rasdebatter speglar är ett genomsegregerat land, där de vardagliga kontaktytorna mellan vita och icke-vita svenskar blir allt färre. Ras håller i snabb takt på att bli den kategori som inte bara avgör vem som räknas som svensk eller ej, utan i förlängningen också om en invånare i dagens Sverige får ett bra liv eller ej.

På min arbetsplats Mångkulturellt centrum pågår just nu och ett år framåt utställningen *Varning för ras*. I såväl utställning och relaterande programverksamhet som i vår bok *Om ras och vithet i det samtida Sverige* ställs obekväma – och säkerligen för många obehagliga – frågor om det svenska rastänkandet. Men de är också nödvändiga. Det handlar om svensk vardagsrasism, svenska rasord och rasstereotyper – och om den framtida svenskheten.

Enligt Statistiska centralbyrån har var fjärde svensk utländsk bakgrund genom att själv vara född utomlands eller ha minst en utlandsfödd förälder. Siffrorna som är från den sista december förra året, visar att majoriteten av dessa 2,5 miljoner svenskar har ursprung i Norden, Europa och övriga västvärlden.

De som har någon form av bakgrund i Asien, Afrika och Sydamerika – det vill säga de icke-vita svenskarna – utgör närmare 1,1 miljoner eller 11 procent av hela befolkningen. Denna proportion är i stort sett fördubblad bland barn och ungdomar samt i svenska mellanstora städer och storstäder. Det är samtidigt denna del av Sveriges befolkning som statistiskt är starkt underprivilegerad utifrån en mängd olika indikatorer och variabler i statistikens värld.

Som icke-vit svensk har du bland annat kraftigt förhöjd risk att stå utanför arbetsmarknaden, att vara beroende av bidrag, att leva i resurssvaga och fattiga områden, att hamna inom ett låglöneyrke, att falla under fattigdomsstrecket, samt att ha sämre hälsa och kortare livslängd än både vita majoritetssvenskar och vita invandrargrupper.

40 procent av alla barn och ungdomar där båda föräldrarna är födda i utlandet klassificeras som fattiga. I gruppen barn och ungdomar med två inrikesfödda föräldrar är siffran tre procent.

Samma typ av groteska ojämlikheter utifrån kategorin ras gäller också på arbetsmarknaden och inom bostadssektorn. Faktum är att Sverige är det i-land i världen där skillnaden mellan att ha ett arbete och att inte ha ett arbete är som allra störst mellan infödda och utlandsfödda. De svenska städerna tillhör bland de mest segregerade i västvärlden utifrån ras.

Sverige är också ett av de länder i Europa där risken att bli fattig är som allra störst för icke-vita trots att de som invandrat till Sverige från Asien, Afrika och Sydamerika statistiskt är mer högutbildade än de som invandrat till Sverige från europeiska länder. På samma sätt är Sverige ett av de länder inom OECD där svårigheten för utlandsfödda akademiker att få ett kvalificerat arbete – eller ett arbete överhuvudtaget – är som allra störst.

Den färska EU-rapporten *Discrimination in the EU in 2012* förstärker denna jumboplats. Enligt rapporten är Sverige det EU-land där flest respondenter, två tredjedelar, svarar att diskriminering är vanligt förekommande även utanför arbetsmarknaden.

Vad gäller diskriminering på arbetsmarknaden sticker Sverige ut på samma negativa sätt:

- Sverige är det EU-land där flest, 64 procent, svarar att en persons utseende har betydelse för att få ett arbete.
- Sverige är det EU-land där flest, 63 procent, svarar att en persons namn har betydelse för att få ett arbete.
- Sverige är det EU-land där flest – 70 procent av de tillfrågade – svarar att en persons accent och brytning har betydelse för att få ett arbete.

Samtidigt basunerar den svenska forskarvärlden och regeringen ut att rasismen minskar dramatiskt bland svenskarna, genom att referera till olika opinions- och attitydundersökningar som visar att den starkt intoleranta andelen av befolkningen är nere på under fem procent. Timbro har också kommit fram till att de svenska arbetsgivarna är de som säger sig diskriminera allra minst i världen; endast sex procent av svenska arbetsgivare med fler än nio anställda säger att de föredrar infödda anställda före utrikesfödda.

Det vita majoritetssamhället fortsätter med andra ord att lansera och tro på svenskarna som världens mest antirasistiska folk. Men i siffrornas värld är Sverige ett land i rasligt fritt fall, en nation där icke-vita svenskar skrivs ut ur svenskheten och drabbas av en systematisk rasdiskriminering på samhällets samtliga områden.

När Danny Saucedo och andra offentliga personer fortsätter att bruka svenska rasord och rasstereotyper, bidrar de till att upprätthålla en rasmaktsordning som gör att icke-vita svenskar i slutändan får ett sämre liv.

Tobias Hübinette, forskare vid Mångkulturellt centrum i Botkyrka.

194 kommentarer

Skriv ny kommentar

Du måste vara inloggad för att kunna kommentera. Logga in ovan med Disqus, Facebook, Twitter eller OpenID eller skapa ett konto hos någon av dessa. Alla kommentarer modereras. Läs SVTs [webbregler](#) innan du kommenterar.

Kommentera som ...

Visar 10 av totalt 132 kommentarer.

[Prenumerera via mejl](#) [Prenumerera via RSS](#)

Realtidsuppdatering är **pausad**. (Återuppta)

 Vallon_46 1 minut sedan

hamnade fel